

MATÈRIES DESTRESES LINGÜÍSTIQUES, CIÈNCIES DE LA NATURALESA, CIÈNCIES SOCIALS

EDAT: 1r ESO (12-13 anys), 2n ESO (13-14 anys), 3r ESO (14-15 anys)

OBJECTIUS DE LES FITXES DE TREBALL

La proposta didàctica que us proposem a continuació va enfocada a treballar el desenvolupament sostenible i els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**. Es busca conscienciar l'alumnat de la importància sobre contribuir a la consecució d'estos objectius mitjançant el coneixement dels problemes que hi ha a hores d'ara arreu del món. Amb esta finalitat, parlarem de Greta Thunberg i del moviment estudiantil "Fridays For Future" i de com la joventut de tot el món s'organitza i es mobilitza pel bé comú.

S'ha dissenyat una proposta basada en metodologies flexibles que permeten adaptar la complexitat dels continguts i del producte final a l'edat de l'alumnat. Amb les diferents activitats ens agradaria fer-los veure la importància que **els ciutadans i les ciutadanes ens comprometem amb el canvi**. Els convidarem a **modificar alguns dels seus hàbits quotidians i a visibilitzar situacions que no complisquen els ODS**.

Finalment us proposem jugar al **Sostenipoly**, un joc de taula dissenyat especialment per a promoure el desenvolupament sostenible i el consum responsable. Esperem que us agrade!

Treball individual:

Canviar el món també és cosa de joves

1

Canviar el món també és cosa de joves

En esta primera activitat us proposem visualitzar el discurs de **Greta Thunberg** en la **Conferència sobre el Canvi Climàtic de les Nacions Unides** que va tindre lloc a Polònia l'any 2018 i a reflexionar tot seguit a partir d'unes preguntes.

GRETA THUNBERG, la xica que va donar una lliçó al món

<https://www.youtube.com/watch?v=psbTuLn8HSc>

A continuació us deixem alguns materials interessants per si voleu aprofundir en el tema amb l'alumnat:

- Qui és Greta Thunberg?
<https://www.muyinteresante.es/cultura/recomendable/articulo/greta-thunberg-la-adolescente-que-se-puso-en-huelga-por-el-clima-681551435403>
- Greta Thunberg a París: “No ens escolteu als xiquets, escolteu els científics”
https://elpais.com/sociedad/2019/07/23/actualidad/1563891282_851539.html
- Joventut urbana davant del canvi climàtic
https://elpais.com/elpais/2019/08/09/seres_urbanos/1565336435_716242.html
- L'acció contra el canvi climàtic i el desenvolupament sostenible són inseparables
<https://www.ambientum.com/ambientum/cambio-climatico/cambio-climatico-desarrollo-sostenible-inseparables.asp>
- Nacions Unides. L'acció contra el canvi climàtic i el desenvolupament sostenible són inseparables
<https://www.ambientum.com/ambientum/cambio-climatico/cambio-climatico-desarrollo-sostenible-inseparables.asp>
- Els objectius per al desenvolupament sostenible | Natalia Vargas Gomez | TEDxYouth@CVF <https://www.youtube.com/watch?v=LcSnHdmz-AA> A partir del minut 3:22 se centra en el desenvolupament sostenible i els ODS
- Material didàctic “La petjada ecològica. Com influeix en el desenvolupament sostenible?” Team Consum. <https://teamconsum.consum.es/la-huella-ecologica/>

RESPOSTES A LES PREGUNTES DE L'ALUMNAT:

Esteu d'acord amb estos tres propòsits que busquen arribar al Desenvolupament Sostenible? Per què penses que són importants?

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible - Què són i com es poden aconseguir.

<https://www.youtube.com/watch?v=MCKH5xk8X-g>

Però, què és el desenvolupament sostenible? Sabries explicar-ho?

Actualment, la humanitat s'enfronta a nombrosos reptes com és el canvi climàtic, les desigualtats, la bretxa de gènere o l'escassetat d'aigua i aliment. Només els podrem superar pensant de forma global i promovent un desenvolupament sostenible.

El desenvolupament sostenible és la millora de les condicions de vida actuals sense perjudicar els possibles recursos de les pròximes generacions. És una aposta per l'equitat social, l'equilibri mediambiental i el creixement econòmic. És a dir, no està bé que gastem tots els recursos del planeta per a repartir-los entre uns pocs i deixant-ne sense les generacions futures.

Això vol dir que no podem gastar els recursos que necessitem? Intenta contestar a esta pregunta de forma raonada.

No exactament. Significa que hem de buscar l'equilibri entre el que necessitem, el que és just i el que el planeta pot suportar. És a dir, no podem talar un bosc sencer sense pensar en les conseqüències que tindria per als éssers vius, les persones i el planeta.

Però, per què Greta parla de justícia climàtica? Quina relació hi ha entre el canvi climàtic i el desenvolupament sostenible?

Com destaquen les Nacions Unides, les inversions en desenvolupament sostenible ajudaran a fer front al canvi climàtic perquè reduiran les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i reforçaran la resiliència al clima. I al revés, les iniciatives en l'esfera del canvi climàtic impulsaran el desenvolupament sostenible.

Fer front al canvi climàtic i fomentar el desenvolupament sostenible són dos cares de la mateixa moneda que es reforcen mútuament: **el desenvolupament sostenible no s'aconseguirà si no s'adopten mesures contra el canvi climàtic**. I al revés, molts dels ODS aborden els factors desencadenants del canvi climàtic.

Font <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/development-agenda/>

Treball en equip

Què podem fer nosaltres?

Juguem al SOSTENIPOLY

En esta segona part de la proposta us convidem a **treballar en equips de 4 o 5 alumnes** per a investigar sobre **situacions que no contribuïxen a aconseguir un desenvolupament sostenible, tenint en compte els Objectius de Desenvolupament Sostenible**. En les activitats que us plantejem a continuació guiarem l'alumnat en la **busca, selecció, investigació i visibilització** d'estes situacions. Finalment us proposem que us divertiú amb el nostre **joc de taula SOSTENIPOLY** sobre desenvolupament sostenible.

Joves en acció

1. **Busquen notícies d'actualitat.** Per a fer-ho poden consultar alguns diaris en línia. Les notícies poden ser sobre medi ambient, igualtat de gènere, consum responsable d'aigua, dret a l'educació...
Segurament, quan comencen a investigar trobaran molts articles interessants. Us proposem que **repartiu a cada equip de treball la plantilla següent** per a arreplegar les idees i que posteriorment ells mateixos puguin seleccionar la que els agrada més. Poden aprofitar per a observar si coneixen accions del seu dia a dia que puguin contribuir a fer que estes situacions deixen de produir-se o que milloren. Per exemple, en les notícies que parlen sobre incendis forestals, sabem que podem contribuir a reduir el risc d'incendis si no es fan barbacoes en zones d'especial risc o si s'organitzen jornades de neteja de boscos.

TITULAR O TEMA QUE TRACTA	URL	ACCIONS QUOTIDIANES RELACIONADES

Ací teniu alguns **exemples que podeu mostrar a l'alumnat**. Pot ser interessant projectar-los a l'aula per a analitzar-los tots junts o facilitar-los als diferents equips perquè els miren de forma autònoma.

IMPORTANT: Com que la proposta didàctica va dirigida a alumnat de diverses escoles amb realitats diferents, **és molt recomanable que el docent revise amb anterioritat els articles** que us proposem amb la finalitat d'assegurar-se que són adequats per a la classe:

TITULAR O TEMA QUE TRACTA	URL	ACCIONS QUOTIDIANES RELACIONADES	ODS RELACIONAT
L'Amazonia brasilera crema a ritme de rècord. El País.	https://elpais.com/internacional/2019/08/21/america/1566407770_057777.html	Què podem fer per a evitar els incendis forestals?	ODS13 - Acció pel clima
Residus electrònics, la plaga del segle XXI. El Mundo.	http://www.futurostenible.elmundo.es/mitigacion/residuos-electronicos-la-plaga-del-siglo-xxi	Què podem fer tots per a reduir, reciclar i reutilitzar correctament?	ODS12 - Producció i consum responsables
El Manneken-Pis deixa de malbaratar aigua. El Periódico.	https://www.elperiodico.com/es/extra/20190327/el-manneken-pis-deja-de-despilfarrar-agua-7376049	Què podem fer tots per a reduir el malbaratament d'aigua?	ODS06 - Aigua neta i sanejament

Després de complir la majoria d'edat, un xic del Marroc es queda al carrer desemparat. Espera plaça en un alberg d'acollida. El País.	https://elpais.com/elpais/2019/03/11/migrados/1552321452_150573.html	Quines organitzacions ens permeten donar suport als col·lectius en risc?	ODS10 - Reducció de les desigualtats
L'ONU incrementa la protecció de les espècies animals i vegetals arreu del món. Notícies ONU.	https://news.un.org/es/story/2019/08/1461241	Com podem contribuir a la protecció de la biodiversitat?	ODS15 - Vida d'ecosistemes terrestres
L'any 2025, 70 milions de xiquets menors de cinc anys tindran sobrepès o seran obesos, fet que podrien arrossegat durant tota la vida si no es corregix de manera primerenca. El País	https://elpais.com/elpais/2019/09/10/plana-futuro/1568112613_531833.html	Què podem fer per a promoure estils de vida i d'alimentació més saludables?	ODS03 - Salut i benestar
Espanya s'ha situat com el país de la Unió Europea amb la taxa d'abandonament més alta en 2018. Europapress	https://www.europapress.es/sociedad/educacion-00468/noticia-espana-vuelve-estar-cola-abandono-escolar-ue-eurostat-20190426170724.html	De quina manera l'educació pot ajudar a crear un món més sostenible, equitatiu i pacífic?	ODS4 - Educació de qualitat
Les dones només ocupen un de cada deu llocs directius. Els homes cobren un 16% més que les dones pel mateix treball. La Razón	https://www.larazon.es/economia/las-mujeres-solo-ocupan-uno-de-cada-diez-puestos-directivos-GH23173702	Què podem fer tots per a reduir la discriminació de gènere?	ODS5 - Igualtat de gènere

2. **Trien una situació per equip.** Poden seleccionar-ne alguna de les que us hem facilitat com a exemple, però també poden buscar-ne altres de diferents. Poden ser situacions que es produïsquen a la vostra escola, poble o ciutat, o que es produïsquen en un altre país o bé en tot el món.

3. **Comença el treball per a fer-ho visible.** Quan ja tinguen clara quina és la temàtica en què se centraran, s'han de repartir les diverses tasques que duran a terme. Us fem una **proposta de possibles tasques en el material de l'alumnat**, modifiqueu-les si ho veieu convenient o proposeu als diferents grups que ho facen.

Una vegada l'alumnat tinga clara la funció que durà a terme, els podeu agrupar per tasques i així facilitar-los alguns materials que els resultaran útils. És a dir, totes les persones que siguen reporteres treballaran juntes, encara que cada u haja d'escriure un article diferent; així podran compartir dubtes i ajudar-se amb l'escriptura. Algunes idees de **materials que els poden ser útils**:

- **CREATIUS:** Ordinadors, diccionaris, informació sobre la temàtica que ha triat l'equip (els podem demanar que la proporcionen ells o bé que la facilite el docent)
- **REPORTERS:** Diccionaris, informació pràctica sobre com s'escriu un article, exemples d'articles, algun ordinador per a consultar dubtes o buscar informació, informació sobre la temàtica que ha triat l'equip (els podem demanar que la proporcionen ells o bé que la facilite el docent).
- **CIUTADANS:** Diccionaris, informació sobre la temàtica que ha triat l'equip (els podem demanar que la proporcionen ells o bé que la facilite el docent), el format o l'estructura d'una carta o un correu electrònic formal, exemples de textos, un ordinador perquè consulten les adreces dels organismes als quals es dirigiran.
- **EQUIP D'ACCIÓ DIRECTA:** Ordinadors, diccionaris, taula que han omplit en l'apartat 1 de l'activitat, amb les accions quotidianes relacionades. També els pot servir la informació del joc del SOSTENIPOLY que us proposem en l'activitat següent.
- **EQUIP DE DIFUSIÓ:** Diccionaris, estructura d'un tríptic, exemples de tríptics, ordenadors si fan el disseny en digital o si necessiten fer alguna consulta, informació sobre la temàtica que ha triat l'equip (els podem demanar que la proporcionen ells o bé que la facilite el docent)

2

Juguem al SOSTENIPOLY

Per a ajudar-nos a pensar i reflexionar sobre tot el que podeu fer com a ciutadans i ciutadanes compromesos, hem dissenyat un joc de taula que es diu SOSTENIPOLY. En l'enllaç que teniu a continuació hi ha tots els materials que necessiteu per a jugar-hi i les normes del joc. Esperem que aprengueu molt i ho passeu molt bé jugant!

<https://teamconsum.consum.es/val/sostenipoly/>

Ajuda'ns a millorar

Ens agradaria conèixer la vostra opinió sobre aquest material educatiu, responent a l'enquesta en línia a la que podeu accedir clicant [aquí](#). No us ocuparà més de 2 minuts. Moltes gràcies pel vostre temps i per ajudar-nos!